บทคัดย่อดึงจากฐานข้อมูล จัดหน้าด้วยระบบอัตโนมัติ ไม่ใช่ต้นฉบับจากผู้เผยแพร่

ชื่อเรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้เทคนิคการคิดหมวก 6 ใบ

ผู้วิจัย นางสาวรักษ์สุดา ภาวะบุตร

ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ผลงานนวัตกรรมของครูผู้สอบชื่อผลงาน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้เทคนิคการคิดหมวก 6 ใบของเดอโบโน
เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชื่อผู้นำเสนอผลงาน นางสาวรักษ์สุดา ภาวะบุตรตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ โรงเรียน อุบลวิทยาคมสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต
1การคิดที่สามารถพัฒนาและส่งเสริมได้ในเด็กเล็กคือ การรู้จักการแก้ปัญหา ซึ่งจะต้องเริ่มกันตั้งแต่แรกการคิดของเด็กเล็กต้องอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ และการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก
ผู้ปกครองและครูจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะทำให้เด็กเรียนรู้ในการแก้ปัญหา สิ่งแรกต้องเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสำคัญของพัฒนาการเด็ก ตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็ก
หากได้เข้าใจในความเป็นมาของการคิดของเด็กแล้ว ก็สามารถที่จะส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาได้ตั้งแต่แรก เด็กก็จะมีทักษะในการแก้ปัญหาจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ เด็กพบกับปัญหาก็สามารถที่จะเผชิญต่อปัญหาต่างๆ อย่างไม่กลัว
กลัวที่จะเผชิญกับสิ่งที่เป็นปัญหา และดำเนินการไปสู่การแก้ปัญหาได้ในที่สุดผู้นำเสนอผลงาน เห็นว่ามีวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดความคิดที่มีประสิทธิภาพในการสร้างสรรค์และคิดรอบด้านมากยิ่งขึ้นคือ
การสอบตามแนวคิดหมวก 6 ใบ ของเดอโบโน ซึ่งเป็นเทคนิคที่ใช้พัฒนาการคิดของบุคคลทั่วไปให้สามารถคิดอย่างรอบด้าน ครอบคลุมประเด็นที่ควรนำมาคิดพิจารณา อันจะช่วยให้ได้ความคิดที่รอบคอบขึ้น
โดยใช้หมวกเป็นตัวแทนของการคิดหรือการแสดงความคิดและสีของหมวกแสดงแง่มุมของความคิด เทคนิคนี้ช่วยให้บุคคลได้ฝึกการคิดในหลายแง่มุม ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากโดยเฉพาะอภิปรายกลุ่ม หรือการคิดร่วมกันเป็นกลุ่ม
จะช่วยให้กลุ่มได้แง่มุมในการคิดที่หลากหลายขึ้น และช่วยให้ผลของการคิดที่ได้มีความรอบคอบขึ้น (ทิศนา แขมมณี, 2551 : 47) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่ให้เด็กปฐมวัยได้คิด
ได้อธิบายความเข้าใจในสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยการเรียนเรียงเป็นถ้อยคำของตนเองได้นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 :
20)การคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบทางสติปัญญาอันเป็นกระบวนการทำงานของสมองที่ต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์เป็นพื้นฐานสำคัญ
การเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกและใช้ความคิดอย่างเสรีร่วมกับกลุ่มเพื่อนและครู เป็นวิธีการที่สำคัญที่ตอบสนองต่อความต้องการและธรรมชาติของเด็ก
โดยเฉพาะการมีปฏิสัมพันธ์และการใช้ภาษาในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดกับกลุ่มเพื่อน ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยนั้น
ครูควรให้ความสำคัญและคำนึงถึงธรรมชาติของเด็กทั้งในด้านด้านพัฒนาการเรียนรู้
และความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กพัฒนาทักษะพื้นฐานทุกด้านโดยผ่านรูปแบบกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือกระทำและปฏิบัติจริงด้วยตนเองดังที่ ดิวอี้ (Dewey) เพียเจท์ (Piaget) และบรูเนอร์ (Bruner)
เห็นสอดคล้องกันว่ากระบวนการพัฒนาทางสติปัญญานั้น ควรให้เด็กได้เรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) และมี ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งวิธีการเรียนรู้ดังกล่าว
นำไปสู่การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สำคัญ ที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5
เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงที่มีความหมาย เกิดการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ภายใต้สภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ด้วยตนเองสร้างปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ ร่วมกันอย่างกระตือรือร้น และสนกสนานและมีความสุข ผ่านสื่ออปกรณ์ที่หลากหลาย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่
จนเกิดเป็นทักษะกระบวนการเรียนรู้มีพัฒนาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนจากบทความข้างต้นที่กล่าวมาจึงได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของการจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมด้านการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย
จึงมีความสนใจที่จะนำเทคนิคการคิดหมวก 6 ใบ ของเดอโบโนโน มาใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย
ให้มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย และเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับต่อไปจุดประสงค์1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning)
โดยใช้เทคนิคคิดหมวก 6ใบของเดอโบโน เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเด็กปวัย2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการ การคิดแก้ปัญหาก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเชิงรุก(Active Learning) โดยใช้เทคนิคคิดหมวก 6
ใบของเดอโบโน3. เพื่อสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา ชุมชนและภาคีเครือข่ายผลการดำเนินงานและประโยชน์ที่ได้รับผลที่เกิดตามจุดประสงค์1. เด็กปฐมวัยเกิดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา2.
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเชิงรุก(ActiveLearning) โดยใช้เทคนิคคิดหมวก 6 ใบของเดอโบโน เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพประโยชน์ที่ได้รับประโยชน์ต่อบุคคล1.
เด็กปฐมวัยได้รับการกระตุ้นให้คิดจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยผ่านกระบวนการคิดและแก้ปัญหาเพื่อนำไปใช้ในแก้ปัญหาได้ในระดับต่อไป2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย และผู้สนใจได้นำเทคนิคการคิดหมวก 6 ใบ
ของเดอโบโนไปพัฒนา ประยุกต์ใช้ และปรับปรงแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ในระดับปฐมวัยหรือระดับชั้นชั้นอื่น ๆ ต่อไป ประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านกระบวนการ PLC1.
นวัตกรรมนี้ส่งผลให้ครูได้นำรูปแบบการสอนที่ผสมผสานการเรียนรู้ผ่านเทคนิคการคิดหมวก 6 ใบมาปรับใช้กับการจัดการเรียนรู้2. เป็นประโยชน์ต่อชุมชนเป็นอย่างมาก
เนื่องจากชุมชนต้องการให้ผู้เรียนรู้จักการคิดแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ที่อยู่อ้างอิง (URL) : https://publish.vichakan.net/show/597
วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 20 กรกฎาคม 2567
พิมพ์ : วันที่ 11 พฤศจิกายน 2569 เวลา 05.23 น.